

VASTINEET VIROLAHDEN AURINKOVOIMAHANKKEEN YLEISKAVALUONNOKSESTA ANNETTUIHIN LAUSUNTOIHIN JA MIELIPITEISIIN

Yleiskaavaluonnoksesta annetut lausunnot ja mielipiteet

1 Kymenlaakson liitto

Maakuntakaavatilanne korjattava OAS:iin ja kaavaselostukseen. Siniviheryhteystarve turvattava yleiskaavassa, riittävän laajat alueet jätettävä aitaamatta. Tarkasteltava ainakin sosiaalisen, taloudellisen, ympäristöllisen ja kulttuurisen kestävyys ulottuvuuksista. Vaikutusarviointia lisättävä. Kymenlaakson uhanlaiset lajit ja luontotyypit -selvitys valmistumassa. Selvitys julkaistaan 27.5.2024

Vastine: Alue on pääosin aidattava, mutta alueelle on jätetty kulkuväylät mm. Saarasjärvenojan uoman ja voimalinjan kohdalle. Siniviheryhteys säilyy. Saarasjärvenoja ja sen rantapenkat on rajattu paneelialueiden ulkopuolelle siten, että uoman vartha pääsee kulkemaan kaava-alueen läpi. Yhteys moottoritien pohjoispuolisten Salpalinjan ja ylimaakunnallisen patikointireitin ja Virolahden merenranta-alueen virkistysalueen välillä ei katkea. Saarasjärvenojan tila paranee maatalouden vähentyessä alueella. Selvityksiä on täydennetty. Kaavaehdotuksen valmistelussa sosiaalisen hyväksyttävyyden lisääminen on ollut keskeisenä tavoitteena.

2 Haminan kaupunki, lupavaliokunta

Kaavaluonnoksessa on otettu riittävästi huomioon lupavaliokunnan 16.1.2024, 10 § antamassa lausunnossa esiin nostetut seikat.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

3 Kymenlaakson museo

Virojoki-Vaalimaan osayleiskaavassa aurinkovoimalan kaava-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei ole osoitettu suojeltavia rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman kohteita. Aurinkovoimalan kaavasunnittelualuetta koskevissa rakennusinventoinnissa esiin nostettuja kulttuurimaisema-alueita ovat Tiilikkalan kylä- ja viljelymaisema sekä Saarasjärvenojan viljelymaisema. Museon näkemys on, että Tiilikkalan sekä Saarasjärvenojan kylä- ja viljelymaisema ovat paikallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä. Kaavaselostusta tulee täydentää tiedoilla paikallisesti arvokkaista Tiilikkalan ja Saarasjärvenojan kylä- ja viljelymaisemista. Maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida. Kappaleeseen tulee lisätä huomio siitä, että kaava muuttaa paikallisesti merkittävä



peltomaisemaa. Kaavassa tulee käsitellä maisemavaikutusten vähentämiskeinoja ja kaavakartalle tulee lisätä kaavamääräyksiä maisemavaikutusten vähentämiseksi. Museon näkemys on, että en-a-aluetta rajataan kauemmaksi kaava-alueen eteläpuolella sijaitsevista vanhoista ja edelleen käytössä olevista asuinpaikoista.

Arkeologinen kulttuuriperintö on huomioitu osayleiskaavan luonnoksessa asianmukaisesti.

Vastine: Kaavakarttaa on tarkennettu lausunnon mukaisesti. Kaavaselostusta on täydennetty lisäämällä kappaleeseen 4.9 maininta Tiilikalan ja Saarasjärvenojan paikallisesti arvokkaasta kylä- ja viljelymaisemasta. Maisemaselvityksen kappaleissa 2.4.5 on käsitelty muuta kulttuuriperintöä ja siihen kohdistuvia maisemavaikutuksia. Kaavaselostusta on täydennetty maiseman ja kulttuuriympäristön osalta. Alueen maisemakuva tulee muuttumaan avoimesta suljetummaksi. Vaikutuksia lievennetään rajaamalla paneelialueita kauemmas asuinrakennuksista/asuinpaikoista ja huomioidaan keskeisimmät näkemälinjat.

4 Varsinais-Suomen ELY-keskus: Kalatalouspalvelut-yksikkö

Valuma-alueella ei ole suositeltavaa harjoittaa sellaista teollista toimintaa, josta voi aiheutua haitallisia vaikutuksia vesistöön. Hanke on toteuttamiskelpoinen ainoastaan, jos toimenpiteillä varmistetaan Saarasjärvenojan vedenlaadun ja vesitalouden parantuminen nykytilasta. Hulevesien hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Esitetty 20 metrin suojavyöhyke on liian kapea turvaamaan taimenkannan säilymistä ja vahvistumista. Lähteiden ja lähdenorojen tai -purojen ympärille tulee jättää vesistöjä suojaavat vyöhykkeet. Kalatalousviranomainen katsoo, ettei aurinkovoimaloita tulisi sijoittaa kaava-alueen metsäisiin osiin. Rakennustyöt on toteutettava vähäsateiseen aikaan.

Vastine: Hulevesien hallintasuunnitelman tarkoituksena on säilyttää alueen vesiolosuhteet ja alueelta alapuoliseen uomaan purettava virtaama sekä vesien laatu nykytilanteen kaltaisena. Hulevesien hallintasuunnitelman (14.2.2024) johtopäätöksissä on kuvattu vesistön suojelutoimenpiteitä, ja siinä edellytetään hulevesien viivytystä ja kiintoaineen laskeuttamista ennen vesien johtamista Saarasjärvenojaan. Kaavakarttaa on tarkennettu lausunnon perusteella, erityisesti leventämällä metsäisten alueiden suojavyöhykkeen leveys 40 metriin jokiuoman molemmin puolin. Rakenteet ja rakennustyöt ovat kevyitä, eivätkä vaadi merkittäviä perustuksia tai huomattavaa maanmuokkausta.

5 Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Luontoselvitykset ovat osin keskeneräisiä. Alueelta tehty luontoselvitys ei esimerkiksi kata energiahuollon alueeksi merkittyä aluetta.



Lisäksi alueen liito-orava- ja lepakkoselvitykset eivät vielä sisällä oikea-aikaisesti tehtyjä maastokartoituksia. Kirjoverkkoperhosen mahdolliset lisääntymis- ja levähdyspaikat on jätetty kaavaehdotuksessa huomiotta.

Yleiskaavassa tulee antaa riittävän selkeät määräykset vesiensuojelurakenteista sekä niiden rakentamisen ajoituksesta. Leveät suojavyöhykkeet. Suojavyöhykkeelle tulee asettaa tarpeelliset määräykset, jotka voivat koskea esimerkiksi maanmuokkaustöitä, puuston tai muun kasvillisuuden poistoa. Saarasjärvenojan ja Niisikon noron luonnontilaisten osien reunoille tulee jättää riittävän leveät suojavyöhykkeet, jona voidaan pitää 30 metriä puron molemmin puolin. Puuston käsittelyä suojavyöhykkeellä on syytä rajata määräyksellä, joka kieltää avohakkuut.

Jatkosuunnittelussa on selvitettävä happamien sulfaattimaiden esiintyminen.

Maisemallisten vaikutusten arviointia on syytä tarkentaa.

Mikäli jätetään riittävät luonnonmukaiset suojavyöhykkeet Saarasjärvenojan yhteyteen, on maakuntakaava on ollut riittävästi ohjeena yleiskaavaa laadittaessa.

Vastine: Luonto- ja lepakkoselvityksiä on täydennetty. Päivitetyt ja uudet selvitykset on liitetty kaava-aineistoon. Kaavakarttaa on tarkistettu lausuntojen ja selvitysten pohjalta, mm. kaava-alueen eteläosasta ja voimalinjan eteläpuolelta ja luontokohteiden yhteydestä on jätetty laajoja metsäisiä alueita pois aurinkopaneelien alueista. Saarasjärvenojan varteen jätettävää suojavyöhykettä levennetään lausunnon mukaisesti.

6 Kymenlaakson pelastuslaitos

Alueelle oltava kaksi toisistaan riippumatonta reittiä alueelle, riittävän leveinä ja kantavina.

Vastine: Hankealue on saavutettavissa kahdesta eri suunnasta.

Rakennuslupavaiheessa tiet luvitetaan ja toteutetaan riittävän leveinä ja sellaisina että ne kantavat pelastusajoneuvot.

7 Suomen Erillisverkot Oy

Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut -liiketoimintaan.

Vastine: merkitään tiedoksi.

8 HUOMAUTUS 1

Viittaa aiempaan huomautukseen OAS-vaiheessa ja toistaa ne, koska ei huomioitu tarpeeksi. Yhtyy huomautus 2:ssa mainittuihin vaatimuksiin. Huomauttajaa ei informoitu, kun hakivat rakennuslupaa vuodenvaihteessa 2022/2023. Kaava-alueen myöhemmät laajennusalueet esitettävä ja tehtävä YVA, jos hankealueen koko



kasvaa yli 200 ha:n laajuiseksi. Hankealueen etäisyyden oltava vähintään 50 m kohtisuoraan AP-alueen reunaan.

Edellytettävä tutkimusnäyttöä hankkeen terveysvaikutuksista.

Esitys, että lähimmän peltoalueen käyttö aurinkopaneelialueena korvataan toisella alueella.

Avo-ojien viettoedellytykset säilytettävä nykyisinä ja Niisikontien leventämistä ei hyväksytä, pelloille jätettävä riittävät suoja-alueet.

Vastine: Fortum toimitti kaavoitusaloitteen Virolahden kuntaan 15.6.2023 ja kunta hyväksyi aloitteen 26.6.2023. Kaava ei näin ollen ollut vireillä vuodenvaihteessa 2022/2023. Kaavakarttaa on tarkennettu kaavoitusprosessin aikana lausuntojen ja mielipiteiden perusteella, esimerkiksi huomautuksen jättäjän kiinteistöä koskien paneelialueita on poistettu siten, että vähintään 50 metriä AP-alueen reunaan toteutuu, ja hankealueen eteläosista on poistettu paneelialueita.

Hankealue on alle 200 ha, eikä siihen olla esittämässä laajennusalueita. Kaakkois-Suomen ELY-keskus totesi työneuvottelussa 5.12.2023 ja 7.3.2024 että aurinkovoima ei sisälly ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) liitteen 1 hankeluetteloon, eikä ole tarpeellista laatia YVA-lain mukaista vaikutusten arviointia.

Sähkömagneettista säteilyä koskevan tutkimuksen tuloksia on esitetty kaavaselostuksen luvussa 9.16 "Terveellinen ja turvallinen elinympäristö". Yhteenvedon voidaan todeta, että olemassa olevat voimajohdot sekä tavanomaiset kodinkoneet muodostavat aurinkopaneeleita suuremman sähkömagneettisen kentän, eivätkä aurinkopaneelit aiheuta terveydelle haitallista sähkömagneettista säteilyä lähiasutuksen luona.

Hankesuunnittelun ja toteuttamisen aikana huolehditaan siitä, ettei rakentamisesta aiheudu veden virtaukselle muutoksia, jotka vaikeuttaisivat huomauttajan asuinrakennuksen jätevedenpuhdistamon vesien johtamista. Hanke ei edellytä Niisikontien leventämistä. Mikäli hankkeen rakentamis-, toiminta- tai purkuajana aiheutuu esimerkiksi tien kunnossapidon vuoksi vahinkoja ajoneuvoille tai rakennuksille, vahingon aiheuttaja vastaa niiden korvaamisesta. Aurinkovoimahanke ei estä tai rajoita viereisten peltoalueiden viljelyä. Hankkeessa käytetään vain niitä maa-alueita, joiden omistajien kanssa niiden käytöstä on sovittu.

9 HUOMAUTUS 2

Aurinkopaneelit pilaavat maiseman ja aidattuna estävät liikkumisen, pienentää asuinkiinteistöjen arvoa.

Vaativat, ettei kaavaan hyväksytä eteläosan 9 ha alueita, vaihtoehdotus pohjoiseen avohakkuu alueelle.



Niisikontien kunnossapidon hoitotason varmistamiseksi toivotaan järkevää ratkaisua.

Vastine: Kaavakarttaa on tarkennettu mielipiteiden perusteella ja asuinkiinteistöjen läheisyydestä on poistettu tuotantoalumerkintöjä.

Palautteen perusteella Alhon ympäristöstä ja Niisikontien eteläpuolelta on poistettu paneelialueita maisemaan ja ihmisten elinoloihin kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi. Paneelialueita rajattu kauemmaksi asuinkiinteistöistä.

Hankeyhtiö liittyy tiekuntaan ja osallistuu tien kunnossapitoon.

10 HUOMAUTUS 3

Esittävät henkilökohtaisen vastalauseen osayleiskaavan muutokseen.

Huomautuksen tekijät ovat ostaneet kesällä 2023 (6.7.2023) hankealueeseen rajautuvan kiinteistön saamatta tietoa siitä, että Virolahden kunnanhallitus on 26.6.2023 päättänyt käynnistää aurinkovoimahankkeen kaavoituksen.

Huomauttajat eivät ole myöskään saaneet hankekehittäjien taholta tietoa hankkeesta, eikä kutsua ensimmäiseen yleisötilaisuuteen.

Vastine: Elokuussa 2023 järjestetty yleisötilaisuus oli Fortumin järjestämä kaikille avoin tiedotustilaisuus tulevasta aurinkovoimahankkeesta. Tilaisuudesta tiedotettiin lehti-ilmoituksella ja kunnan kanavissa. Kaavahanke ei ollut tuolloin vielä edes OAS-vaiheessa. Kaavan OAS tuli nähtäville 14.12.2024. Ensimmäinen kaavaa koskeva kaikille kuntalaisille avoin yleisötilaisuus pidettiin 10.4.2024, kaavaluonnoksen ollessa nähtävillä.

